

FAMILJ

Dödsfall

Stridbar högtalarkonstruktör

Högtalarkonstruktören civilingenjör **Stig Carlsson**, Stockholm, har avlidit 71 år gammal. Han tog sin civilingenjörsexamen på Tekniska högskolan i Stockholm 1953. Därefter var han förste assistent vid högskolans institution för elektroakustik i mer än tio år.

Med stöd av professor Erik Löfgren byggde han upp ett laboratorium för elektroakustik. Det var under denna period som han presenterade sin berömda högtalare, kallad "kolboxen" på grund av dess form. Högtalaren förelåg i en första version 1954. Fem år senare fanns den i viss utsträckning på marknaden. Med sitt speciella utseende, sin teakfärg och – förstås – sitt öppna ljud kunde den återfinnas på institutioner för årtionden framåt.

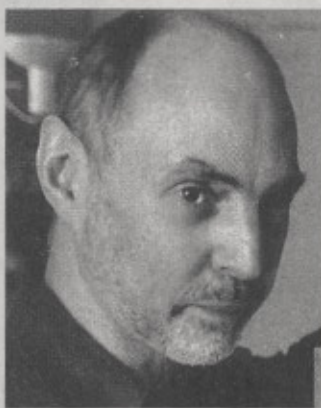
Utvecklingen hade skett i laboratoriet men målet var att högtalarna skulle låta bra – det vill säga äkta – inte i första hand där utan i lyssnarnas rum. Men det var den så kallade populärversionen som gjorde Stig Carlsson känd för en större allmänhet. Den offentliggjordes först genom en byggbeskrivning i fackpressen 1964 och kom sedan att utvecklas och tillverkas kommersiellt i flera olika versioner med statligt engagemang.

Detta var en del av den tidens industripolitik, men kom också att bli häftigt omdebatterat, inte minst av Stig Carlsson själv.

Möjligen hämmades exportmöjligheterna av att det brittiska "ljudetablissemanget" ofta föredrog direktstrålande högtalare framför det rundstrålande Carlssonljudet. (Se även dagens DN.IT.)

Under 1960-talet utvecklade Stig Carlsson också inspelningstekniken med nya mätinstrument, mikrofoner och bandspelarutrustningar.

Också här kom rummets akustik att spela en stor roll. Ett antal skivor på märken som Artist och Expo Norr, föregångaren till Rikskonserter's Caprice, drog uppmärksamheten till svensk musik, som Karl-Birger Blomdahls järnverksmusik "Forma ferritonans" med Filharmonikerna

men också Thore Jansons soloklarinett i Sven-Erik Bäck's "Favola". Stig Carlssons intresse för de nya stereoskivorna var länge blandat med skepsis på grund av de tekniska kompromisserna vid skivgraveringen.

Som tekniker höll han gärna kontakt med musikerna, inte minst avantgardisterna. Stig Carlsson var bland annat medlem i föreningen Fylkingen, som stod för det mesta av Stockholms inslag av experimentell och elektronisk musik. Han syntes också ofta på Ljudtekniska sällskapets aftnar, kritiskt nagelfarande storindustrins skivprodukter.

Hans närmaste är kusinen Tom Ahlin och kusinbarn.

Hans Wolf